

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Suhtaudumme myönteisesti sillä edellytyksellä, että matkailijavero olisi määrältään kohtuullinen (esim. 1-2 euroa/yöpymisvuorokausi) ja veron tuotto, yrityksille sen perimisestä aiheutuvilla kustannuksilla vähennettynä, tuloutetaan varmuudella asianomaiselle matkailukunnalle käytettäväksi matkailua tukevien infran ja muun toimintaympäristön kehittämiseen ja kustannuksiin. Tällaisenaan matkailijavero lisäisi myös matkailun paikallista sosiaalista hyväksyttävyyttä.

Näillä edellytyksillä vero olisi ajankohtainen ja edistettävä.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Hyötynä olisi se, että matkailukunnat saisivat näin lisätuloa käytettäväksi matkailuun liittyvän infran ja muun matkailun toimintaympäristön kehittämiseen, mikä taas loisi paremmat edellytykset yritysten investoinneille ja työpaikkojen kasvulle matkailun kokonaislaadun parantuessa.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijavero on uusi asia, joten on järkevää tehdä laki ensin määräaikaisena ja kokeiluluontoisena. Kuitenkin riittävän pitkälle ajalle, koska matkailun markkinointi ja myynti tehdään vuosia eteenpäin ja tällöin myös matkailijaveron kustannusvaikutus on hyvä olla kaikilla osapuolilla tiedossa. Toisaalta myös veron perimiseen tarvittavat tekniset ja muut ratkaisut kustannuksineen kohdistuvat pidemmälle ajalle ja näin rasitus jää pienemmäksi.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron tavoitteina olisi matkailua tukevien infran ja muun toimintaympäristön kehittäminen ja kustannuksien kattaminen osittain. Tämä loisi osaltaan paremmat edellytykset yritysten investoinneille ja työpaikkojen kasvulle matkailun ja sen toimintaympäristön kokonaislaadun parantuessa. Näin toteutettuna ja käytettynä matkailijavero lisäisi matkailun paikallista sosiaalista hyväksyttävyyttä.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävässä matkailussa on tärkeää, että luontoa varjellaan liialta kulumiselta. Yhtenä keinona tässä on matkailijoiden ohjaaminen reiteille, jolloin ympäröivä luonto säästyy enemmän kulumiselta ja häiriöiltä. Tämä edellyttää laadukkaita ja ympärivuotisesti hyvin ylläpidettyjä reittejä. Kunnat ovat tältä osin sekä investointien että ylläpidon osalta päävastuussa ja maksajina. Myös muut ympäristöä suojelevat ja parantavat toimet, esim. uusiutuvan energian käytön lisäämisessä ja jätehuollon kehittämisessä taikka maisemanhoidossa, ovat paljolti kunnan investointeja ja katettavia käyttökustannuksia. Näiden kaikkien kehittämistä myös matkailijat arvostavat.

Toisaalta kestävä matkailu edellyttää myös sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä ja paikallisyhteisön hyväksyntää.

Matkailijaveron tuoton ohjautuessa nimenomaan asianomaiselle matkailukunnalle ja sitä kautta paikallisyhteisölle, parantaisi kunnan edellytyksiä edistää kaikkia edellämainittuja tavoitteita.

Oikein viestittynä ja tiedotettuna matkailijalle edellä esitetyt matkailijaveron tarkoitus ja tavoitteet tekisivät siitä hyväksyttävän myös heidän näkökulmastaan. Sallan kokemus on, että matkailijat niin kansainväliset kuin kotimaiset, matkailun perustuessa luontoon, haluavat olla osaltaan tukemassa edellä esitettyjen tavoitteiden toteutumista ja näkevät nämä asiat positiivisina.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Matkailijaveron tulee olla kohtuullinen. Se ei saa luoda lomamatkaan liian suuria lisäkustannuksia. Jos matkailijaveron olisi esim. 1-2 euroa / yöpymisvuorokausi eli 7-14 / viikko / henkilö ei kustannus ole kohtuuton verrattaessa lomamatkan kokonaiskustannuksiin.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Lähtökohtaisesti hotellit, aamiaismajoitukset ja alustapalvelujen kautta tapahtuva lyhyt vuokraus. Alustapalveluissa veron periminen alustalla tapahtuvan maksun yhteydessä ja muutoin ammattimaista majoitustoimintaa harjoittavien hotellien yms. sisään- tai poiskirjautumisen yhteydessä. Satunnaisemman muun majoituksen seuranta vaikeaa jollei mahdotonta. Koskisi sekä kotimaisia että ulkomaisia.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Kyllä. Tämä perustuu siihen, että matkailun asema ja merkitys vaihtelee suuresti kuntien välillä. Samoin kuntien välillä on suuri ero siinä, millä tavalla kunta joutuu osallistumaan sekä matkailun infran ja toimintaympäristön että investointien ja työpaikkojen synnyn kehittämiseen ja edistämiseen sekä markkinointi ja muihin panostuksiin. On kuntia, joissa matkailu on kehittynyt niin voimakkaasti, että esim. investoinnit syntyvät täysin kaupallisesti ja rahoitus mm. erilaisen reitistöinfran investointeihin ja ylläpitoon sekä muihin matkailun edistämistoimiin ja maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen kertyy hyvin pitkälle yksityisiltä toimijoilta. Vastaavasti matkailusta kertyvät vero- ja muut tulot vaihtelevat suuresti em. matkailun kehitystasesta riippuen. Tällöin myös tarve ja peruste matkailijaveron määrittämiselle on kunnittain erilainen.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Tällainen jaottelu voi olla vaikea toteuttaa. Mikäli veron määrä voi olla kunnan sisällä alueittain (matkailukeskus/muut) erilainen, voi se johtaa yhdenvertaisempaan lopputulokseen. Olennaista on kuitenkin se, että matkailijaveron tuotto käytetään tasavertaisesti eri alueiden matkailun toimintaedellytysten tukemiseen, toki volyymien suhteellisuus huomioon ottaen.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Ei, koska matkailun kehittäminen vaatii kunnalta panostuksia ympärivuotisesti ja tässä tilanteessa esim. Sallassa ja Lapissa erityisesti ns. sulan ajan matkailun ja ympärivuotisuuden edistämiseen.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Olisi hyvä, mikäli tältä osin laissa olisi joustoa ja kunta voisi käyttää harkintaa kaikkiin kysymyksessä oleviin esimerkkeihin liittyen. Tämä perustuu juuri siihen, että tilanteet ja matkailun volyymit ja kunnan tarve huolehtia matkailun toimintaympäristöstä vaihtelee kunnan sisällä merkittävästi.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Matkailijaveron tuotto tulisi tilittää ehdottomasti kunnalle ja kunnan tulisi käyttää tuotto ensisijaisesti matkailua suoraan edistäviin kohteisiin ja toimiin (esim. reitti infra/investoinnit ja ylläpito, saavutettavuus, markkinointi yms.) ja toissijaisesti matkailua välillisesti tukeviin palveluihin.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Majoituspalvelua tarjoavat yritykset tai alustatoimijat keräävät veron majoituksen yhteydessä. Tilitys kunnalle joko neljännes- tai pikemminkin puolivuositain. Veron keräämisestä aiheutuva kustannus korvataan yritykselle. Järjestelmän pitää olla mahdollisimman yksinkertainen ja majoitusyritykselle

tuleva työmäärä vähäinen. Tästä syystä tilitysvälit riittävän pitkiä, jolloin työmäärä sekä yrityksellä että kunnalla vähäisempi. Kirjanpidon kirjaukset 2-4 kertaa vuodessa.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Lapissa ja myös Sallassa matkailun merkitys on erittäin suuri sekä investoinneissa että työllistämisessä ja muun palvelutarjonnan laadussa. Viimemainitussa matkailun tuoma ostovoima mahdollistaa kaiken kaikkiaan paremman palvelutason niin yksityisissä kuin julkisissa palveluissa.

Mitä pienempi matkailukunta, sitä suurempi merkitys on taasen matkailijaverolla. Näin on, koska kunnan rooli infran ja muiden palvelujen tuottamisessa ja kustantamisessa on sitä suurempi, mitä pienemmät ovat matkailun volyymit ja sitä kautta matkailu ei ole vielä saavuttanut ns. kriittisen massan tasoa, jolloin investoinnit toteutuvat pääosin yksityisin varoin ja samoin varoja erilaisiin matkailua edistäviin toimintoihin kertyy merkittävämmän yksityiseltä sektorilta..

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Vaikutus neutraali tai voisi jopa lisätä matkailijamääriä ja vetovoimaa, koska matkailun infra ja muut sitä palvelevat toiminnot olisivat kertyneen verotuoton ansiosta laadukkaampia ja koska oikein viestitettynä matkailijat arvostaisivat sitä, että he pienen matkailijavero maksaessaan tukisivat samalla paikallisyhteisön elinvoimaa, Tämän päivän matkailijat ovat hyvin valistuneita ja ymmärtävät matkailun kestävyuden merkityksen, myös sosiaalisen kestävyuden, mitä matkailijavero palvelisi erinomaisen hyvin.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Määrältään kohtuullisena kokonaisvaikutus yrityksiin positiivinen ja varmuudella positiivinen suhteessa asukkaisiin ja paikallisyhteisön matkailun hyväksyttävyyteen.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Tällä ei mielestämme vaikutusta, erityisesti kun perittävän matkailijaveron käytöstä tiedotetaan eri vaiheissa hyvin ja sen merkitys paikallisyhteisölle tulee matkailijalle asianmukaisesti sisäistetyksi.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailijavero poikkeaa kaikista muista veroista, koska sen peruste liittyy vahvasti paikallisen matkailuympäristön kehittämiseen ja sosiaaliseen hyväksyttävyyteen ja koska vero on suoraan ao. matkailijan suoritus ao. kunnalle, ei yrityksen, kiinteistönomistajan tai työntekijän valtiolle taikka kunnalle maksama vero.

Toki, mikäli valtio tilittäisi kunnille esim. matkailusta kertyvästä arvonlisäverotuotosta pienen osan, ei matkailijaveroa tarvittaisi. Tämän toteutumiseen emme kuitenkaan usko.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Matkailijaveroa olisi hyvä lähteä ainakin kokeilemaan riittävän pitkällä kokeilujaksolla. Tällöin saataisiin kokemuksia veron vaikutuksista kokonaisuutena. Kohtuullinen matkailijavero motivoisi kuntia ja kunnallisia päättäjiä panostamaan matkailun toimintaympäristön kehittämiseen ja vähentäisi mahdollista vastakkainasettelua tiettyjen kuntalaisten ja matkailun ja matkailualueen/-alueiden välillä. Matkailijavero vahvistaisi näin entisestään niin Sallassa kuin muissa matkailukunnissa matkailun tuomaa merkittävää elinvoimavaikutusta. Matkailijaveron merkitys korostuu entisestään kuntien vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, tämäkin vaihtelee tosin eri kuntien välillä, pitkälti myös matkailun kehitysasteesta riippuen. Sallan kunnalle matkailijaveron merkitys olisi kokonaisuus huomioon ottaen merkittävä.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Parkkinen Erkki
Sallan kunta